

Δελτίο Τύπου

Μελέτη ΕΥ και Τράπεζας Πειραιώς

Ο ελληνικός Αγροδιατροφικός τομέας αντιμέτωπος

με προκλήσεις και ευκαιρίες

- ▶ Μέχρι το 2050, ο Αγροδιατροφικός τομέας παγκοσμίως θα πρέπει να τρέφει 40% περισσότερους ανθρώπους, ενώ η καλλιεργήσιμη γη ανά άτομο θα έχει μειωθεί
- ▶ Στο 4,7% η συνεισφορά του ελληνικού αγροτικού κλάδου σε όρους Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας
- ▶ Η ποιότητα των ελληνικών αγροτικών προϊόντων και οι ιδανικές συνθήκες παραγωγής, τα δυνατά σημεία του πρωτογενούς τομέα στην Ελλάδα
- ▶ Το υψηλό κόστος παραγωγής και οι μικρές και κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι περιοχές που χρήζουν προσοχής

Τη σημασία του Αγροδιατροφικού τομέα, για την ελληνική οικονομία και κοινωνία, τις προκλήσεις που καλείται να διαχειριστεί, αλλά και τις ευκαιρίες που αναδύονται ενόψει ενός πολύ διαφορετικού αύριου, αναλύει εκτεταμένη μελέτη που εκπόνησαν από κοινού η **ΕΥ Ελλάδος** και η **Τράπεζα Πειραιώς**, με τίτλο: «*Πώς μπορεί ο Αγροδιατροφικός τομέας να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του αύριο, σήμερα;*».

Τα κυριότερα ευρήματα της μελέτης, παρουσιάστηκαν, για πρώτη φορά, το Σάββατο 9 Απριλίου 2022, στο πλαίσιο του 7ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, από τον **κ. Θάνο Μαύρο**, Εταίρο στο Τμήμα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΕΥ Ελλάδος και Επικεφαλής Τομέα Καταναλωτικών Προϊόντων και Λιανεμπορίου της ΕΥ στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, και τον **κ. Άλκη Αλεξάνδρου**, General Manager Αγροτικής Τραπεζικής της Τράπεζας Πειραιώς.

Ο Αγροδιατροφικός τομέας είναι νευραλγικός, για την παγκόσμια και την τοπική οικονομία. Στην Ελλάδα, η βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνού, διατηρεί την πρώτη θέση σε αριθμό επιχειρήσεων μεταξύ των διαφόρων κλάδων της μεταποίησης (16.263 επιχειρήσεις σε σύνολο 57.014) και αποτελεί τον μεγαλύτερο εργοδότη της εγχώριας μεταποίησης, σε ποσοστό 39%. Την ίδια ώρα, το 2020, ο αγροτικός κλάδος συνεισέφερε το 4,7% της συνολικής Ακαθάριστης

Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), ενώ απασχολεί πάνω από 400 χιλιάδες άτομα, ή ποσοστό που υπερβαίνει το 10% του συνόλου του απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού στη χώρα. Παράλληλα, ο Αγροδιατροφικός τομέας, συνολικά, συνεισφέρει σημαντικά και στις ελληνικές εξαγωγές, παρουσιάζοντας, για πρώτη φορά μετά από αρκετά χρόνια, το 2020, εμπορικό ισοζύγιο με πλεόνασμα ύψους €207 εκατ.

Σημαντικές προκλήσεις σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο

Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Αγροδιατροφικός τομέας βρίσκεται αντιμέτωπος με τεράστιες προκλήσεις, που συνδέονται με τις δημογραφικές αλλαγές, την κλιματική κρίση και τις μεταβαλλόμενες διατροφικές συνήθειες. Μέχρι το 2050, ο τομέας θα πρέπει να τρέφει 40% περισσότερους ανθρώπους και να έχει αυξήσει την παραγωγή τροφίμων κατά 70%, ενώ, την ίδια στιγμή, η καλλιεργήσιμη γη θα έχει αυξηθεί κατά μόλις 10%. Μέχρι τότε, το 68% του παγκόσμιου πληθυσμού θα κατοικεί σε αστικές περιοχές, ενώ εκτιμάται ότι το 12% θα υποσιτίζεται, με την καλλιεργήσιμη γη ανά άτομο να υπολογίζεται ότι θα έχει μειωθεί από 2,3 στρέμματα σήμερα, στα 1,5.

Την ίδια ώρα, η κλιματική κρίση οδηγεί στην επιτακτική ανάγκη ανάληψης άμεσων μέτρων, για την αντιμετώπιση σοβαρών ζητημάτων που συνδέονται με την αγροδιατροφή, όπως η σπατάλη τροφίμων, η αλόγιστη χρήση των υδατικών πόρων, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η υποβάθμιση του εδάφους και η μείωση της βιοποικιλότητας. Σήμερα, η ποιότητα του 75% των χερσαίων εδαφών του πλανήτη είναι υποβαθμισμένη - ποσοστό το οποίο αναμένεται να αυξηθεί στο 95% έως το 2050.

Η πολεμική σύρραξη μεταξύ δύο από τους μεγαλύτερους παραγωγούς σιτηρών στον κόσμο – της Ρωσίας και της Ουκρανίας – ήρθε να εντείνει ακόμη περισσότερο το ζήτημα της επισιτιστικής επάρκειας και τις ευρύτερες προκλήσεις στον Αγροδιατροφικό τομέα.

Οι διατροφικές συνήθειες, επίσης, μεταβάλλονται ραγδαία, καθώς οι καταναλωτές είναι σήμερα πιο ευαισθητοποιημένοι, τόσο στα θέματα υγείας, ευεξίας και διατροφής, όσο και σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, όπως είχε αναδείξει και η καταναλωτική έρευνα της EY, [Future Consumer Index Ελλάδα 2021](#). Η πρόσβασή τους σε διαδικτυακούς ιστότοπους, σε

mobile apps, καθώς και η συμμετοχή τους στα social media, παρέχουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα ταχύτερης και πληρέστερης ενημέρωσης, επηρεάζοντας τη στάση τους και την αφοσίωσή τους στα προϊόντα που επιλέγουν.

Στην Ελλάδα, ο αγροτικός κλάδος χαρακτηρίζεται από χαμηλή παραγωγικότητα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, η οποία αποδίδεται σε μια σειρά από παθογένειες, μεταξύ των οποίων:

- ▶ Το επίπεδο γεωργικής εκπαίδευσης των αγροτών στη χώρα, που είναι από τα χαμηλότερα που καταγράφονται στην Ε.Ε., φαινόμενο που συνδέεται και με τη μεγάλη ηλικία των αγροτών
- ▶ Το μικρό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και το χαμηλό επίπεδο συνεργασίας
- ▶ Το χαμηλό επίπεδο υιοθέτησης τεχνολογικής καινοτομίας

Ψηφιακή καινοτομία, γενετική και παραγωγικές καινοτομίες, δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες

Οι βελτιώσεις στην παραγωγικότητα, που παρατηρήθηκαν τα τελευταία πενήντα χρόνια, αναμένεται να επιταχυνθούν χάρη στις εξελίξεις, κυρίως, στην ψηφιακή τεχνολογία και στη γενετική. Η γεωργική εκμετάλλευση του μέλλοντος θα αξιοποιεί την ψηφιακή καινοτομία, μέσα από μια μεγάλη γκάμα συνδεδεμένων συσκευών, εξελιγμένες τεχνολογίες συλλογής δεδομένων (π.χ. drones, robotic field scanners, κ.ά.) και αλγόριθμους μηχανικής μάθησης (machine learning).

Παράλληλα, παραγωγικές καινοτομίες θα εξακολουθήσουν να δημιουργούν νέες δυνατότητες, που θα συμβάλουν στη μείωση του κόστους, στην αξιοποίηση νέων πόρων και στον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Αγροδιατροφικού τομέα. Η μελέτη παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, εξελίξεις, όπως της γεωργίας κάθετης παραγωγής (vertical farming), της ανάπτυξης προϊόντων φυτικού κρέατος (plant-based meat), του κρέατος με βάση τα κύτταρα (cell-based meat) και των «πράσινων» συσκευασιών.

Ο ελληνικός Αγροδιατροφικός τομέας μέσα από τα «μάτια» των επαγγελματιών του

Η EY και η Τράπεζα Πειραιώς, κατέγραψαν, επίσης, μέσω online και προσωπικών συνεντεύξεων, τις απόψεις και τους προβληματισμούς πάνω από 400 επαγγελματιών που συνδέονται με όλη την αλυσίδα του ελληνικού Αγροδιατροφικού τομέα. Πρόκειται για αγρότες, εκπροσώπους αγροτικών συνεταιρισμών, επαγγελματίες των κλάδων μεταποίησης και συσκευασίας, καθώς και του εμπορίου.

Μεταξύ άλλων, η έρευνα πεδίου ανέδειξε ότι:

- ▶ Η μεγάλη σημασία του Αγροδιατροφικού τομέα αποδίδεται κυρίως στη συνεισφορά του στην εξασφάλιση τροφίμων και στην κατανάλωση φαγητού παγκοσμίως (76%) και στη συμβολή του στην οικονομική ανάπτυξη (55%).
- ▶ Δυνατά σημεία του πρωτογενούς τομέα στην Ελλάδα αποτελούν η ποιότητα των ελληνικών αγροτικών προϊόντων (74%) και οι ιδανικές συνθήκες παραγωγής (54%), ενώ χρήζουν προσοχής το υψηλό κόστος παραγωγής (70%) και οι μικρές και κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις (42%).
- ▶ Ως σημαντικότερες καταναλωτικές τάσεις, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τη λειτουργία του Αγροδιατροφικού τομέα, αναδεικνύονται η αυξημένη σημασία που αποδίδουν πλέον οι καταναλωτές στη διαφάνεια στην πηγή και στην προέλευση των προϊόντων και η προτεραιότητα που αποδίδουν στα υγιεινά προϊόντα.
- ▶ Μεταξύ των αλλαγών, που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τη λειτουργία και να ενισχύσουν την απόδοση του Αγροδιατροφικού τομέα, ως σημαντικότερες θεωρούνται η χρηματοδότηση με ευνοϊκότερους όρους με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και η βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται από το Δημόσιο.
- ▶ Πιο σημαντικές επιπτώσεις της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) για τον τομέα τα επόμενα χρόνια, αναδεικνύονται η υποστήριξη της υλοποίησης επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών μονάδων (41%) και η διευκόλυνση της εισόδου νέων γεωργών στο επάγγελμα (28%).

- ▶ Σημαντικότερες παγκόσμιες τάσεις, που θα επηρεάσουν στο μέλλον την Αγροδιατροφή στο σύνολό της, θεωρούνται οι μεταβαλλόμενες καταναλωτικές συνήθειες (46%) και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και οι νέες περιβαλλοντικές συνθήκες (36%).
- ▶ Ως κυρίαρχα επιχειρηματικά μοντέλα, που θα αναδυθούν στην ελληνική αγορά στο μέλλον, και θα επηρεάσουν την Αγροδιατροφή, αναδεικνύονται το ηλεκτρονικό εμπόριο (57%) και η ανάπτυξη της Συμβολαιακής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (37%).

Συμπεράσματα και προτάσεις για τον Αγροδιατροφικό τομέα

Η έρευνα καταλήγει στη διατύπωση μιας σειράς προτάσεων για τη θωράκιση, την ενίσχυση και τον μετασχηματισμό του Αγροδιατροφικού τομέα στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα:

1. Ολιστική προσέγγιση στην Αγροδιατροφική αλυσίδα, μέσω της ανάπτυξης ανθεκτικών και βιώσιμων αλυσίδων αξίας
2. Διαμόρφωση ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης
3. Οργανωτικός, λειτουργικός και ψηφιακός μετασχηματισμός όλων των επιχειρήσεων που ανήκουν στην αλυσίδα αξίας του Αγροδιατροφικού τομέα, έχοντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο
4. Διευκόλυνση της ανάπτυξης συνεργειών, συνεργασιών, εμποροδιανεμητικών πλατφορμών, καθώς και συνεργατικού πνεύματος, ανάμεσα σε όλα τα μέλη του Αγροδιατροφικού τομέα
5. Έμφαση στην εκπαίδευση και την ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και αποτελεσματική προσέλκυση νέων παραγωγών
6. Ανάπτυξη της εξωστρέφειας με συντονισμένο και επαγγελματικό εξαγωγικό μάρκετινγκ
7. Αποτελεσματικό και σύγχρονο branding
8. Υλοποίηση σημαντικών έργων υποδομής, που θα διευκολύνουν όλα τα μέρη του Αγροδιατροφικού τομέα

9. Προστασία του περιβάλλοντος, με την υιοθέτηση σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων και της τεχνολογίας σε όλο το μήκος της αλυσίδας αξίας
10. Αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων, με έμφαση στην ΚΑΠ και στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
11. Μείωση της σπατάλης των τροφίμων

Εκ μέρους της ΕΥ Ελλάδος, ο **κ. Θάνος Μαύρος**, στο πλαίσιο της παρουσίασης της μελέτης, δήλωσε: «Ο Αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί καταλύτη οικονομικής ανάπτυξης, ενισχύει την κοινωνική συνοχή, υποστηρίζει τις προσπάθειες για την εξάλειψη της φτώχειας, ενώ εμπλέκεται άμεσα στη μάχη που όλοι μας δίνουμε για να αντιμετωπίσουμε την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση. Σε μία εποχή όπου οι ανάγκες των καταναλωτών αλλάζουν ραγδαία, το επόμενο κύμα της αγροτικής επιχειρηματικότητας θα απαιτήσει επενδύσεις και μετασχηματισμό των επιχειρήσεων του τομέα και των συναφών κλάδων, με έμφαση στη βιωσιμότητα, την καινοτομία και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Σε αυτή την εθνική προσπάθεια, η ΕΥ θα στηρίξει με την τεχνογνωσία της τις ελληνικές αγροδιατροφικές επιχειρήσεις, σε όλες τις φάσεις της αλυσίδας αξίας – από την αγροτική παραγωγή, τη μεταποίηση και τη συσκευασία, μέχρι τα logistics, τη διανομή και το λιανεμπόριο – με απώτερο στόχο, τον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη δημιουργία προστιθέμενης, μακροπρόθεσμης αξίας για την οικονομία και το κοινωνικό σύνολο».

Από την πλευρά της Τράπεζας Πειραιώς, ο **κ. Άλκης Αλεξάνδρου**, τόνισε: «Με το βλέμμα στο μέλλον - κι εν μέσω μιας πολεμικής σύρραξης και μιας πανδημίας - κατανοούμε ότι στην αυξημένη πίεση για παραγωγή τροφίμων, λόγω της διόγκωσης του παγκόσμιου πληθυσμού, προστίθεται μια σειρά αλλαγών, όπως οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της εισαγωγής ψηφιακών μεθόδων στην αγροτική παραγωγή, οι μεταβολές στα δίκτυα διανομής και τις μεταφορές, η διεθνοποίηση των αγορών, η περαιτέρω αστικοποίηση του πληθυσμού, η μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων, οι αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται οι αλυσίδες αξίας της αγροδιατροφής. Δεδομένου ότι ο αγροτικός τομέας αποτελεί βασικό πυλώνα της εθνικής μας οικονομίας, καθώς συνεισφέρει το 4,7% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της Ελλάδας, η Τράπεζα Πειραιώς υποστηρίζει μια καινοτόμο και

ολοκληρωμένη ανάπτυξη του ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα, μέσω της βελτίωσης της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας των υγιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της δημιουργίας “άριστων” αγροτικών επιχειρήσεων. Πράσινες επενδύσεις με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, όπως επίσης και τάσεις μεγέθυνσης μονάδων εξαγωγικού προσανατολισμού καταδεικνύουν βασικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα της χώρας μας που στοχοθετεί η Τράπεζα Πειραιώς».

Για να διαβάσετε ολόκληρη τη μελέτη της EY Ελλάδος και της Τράπεζας Πειραιώς για τον Αγροδιατροφικό τομέα, πατήστε [εδώ](#).

Αθήνα, 11 Απριλίου 2022

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επικοινωνήστε με:

EY Ελλάδα

κ. Ευάγγελο Μάξιμο Α. Σκοπελίτη, Διευθυντή Επικοινωνίας

(Evangelos-Maximos.Scopelitis@gr.ey.com)

Τηλ: +30 210 2886 419

Τράπεζα Πειραιώς

κα. Ελένη Κωσταρέλου, Γραφείο Τύπου Τράπεζας Πειραιώς

(KostarelouE@piraeusbank.gr)

Τηλ: +30 210 7765 350, +30 697 2853 617

Λέξεις-κλειδιά: EY, EY Ελλάδα, Τράπεζα Πειραιώς, μελέτη, έρευνα, αγροδιατροφικός τομέας

Σχετικά με την EY

Στην EY, σκοπός μας είναι η δημιουργία ενός καλύτερου εργασιακού κόσμου, παράγοντας μακροπρόθεσμη αξία για τους πελάτες μας, τους ανθρώπους μας και την κοινωνία, και οικοδομώντας εμπιστοσύνη στις κεφαλαιαγορές.

Αξιοποιώντας τα δεδομένα και την τεχνολογία, οι πολυσυνθετικές ομάδες μας, σε περισσότερες από 150 χώρες, οικοδομούν την εμπιστοσύνη μέσω της διασφάλισης της καλής λειτουργίας των επιχειρήσεων και βοηθούν τους πελάτες μας να αναπτυχθούν, να μετασχηματιστούν και να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα.

Μέσω των Ελεγκτικών, Συμβουλευτικών, Νομικών και Φορολογικών Υπηρεσιών μας, καθώς και μέσω των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Εταιρικής Στρατηγικής και Συναλλαγών, οι ομάδες της EY θέτουν καλύτερες ερωτήσεις, για να καταλήξουν σε νέες απαντήσεις στα περίπλοκα ζητήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας σήμερα.

Ο όρος EY αναφέρεται στον παγκόσμιο οργανισμό, και μπορεί να αναφέρεται σε μία, ή περισσότερες, από τις εταιρείες μέλη της Ernst & Young Global Limited, καθεμία από τις οποίες αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα. Η Ernst & Young Global Limited, μια βρετανική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δια εγγυήσεως, δεν παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες. Πληροφορίες αναφορικά με τον τρόπο που η EY συγκεντρώνει και χρησιμοποιεί τυχόν προσωπικά δεδομένα, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των υποκειμένων σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων, είναι διαθέσιμα στον σύνδεσμο ey.com/privacy. Για περισσότερες πληροφορίες για τον οργανισμό μας, παρακαλούμε επισκεφθείτε το ey.com

Σχετικά με την Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς παρέχει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε 5.500.000 πελάτες στην Ελλάδα, τους οποίους εξυπηρετεί μέσω ενός πανελλαδικού δικτύου 410 καταστημάτων. Θεωρώντας ότι ο Αγροδιατροφικός Τομέας αποτελεί μία από τις κινητήριες δυνάμεις, για την επανεκκίνηση της εθνικής οικονομίας, η Τράπεζα Πειραιώς με σημαντική παρουσία στην Αγροτική Τραπεζική, αναπτύσσει δράσεις και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, για τη στήριξη και τον εκσυγχρονισμό του εν λόγω τομέα. Εστιάζει στη βιώσιμη ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα και αναζητά λύσεις, που καλύπτουν τις ανάγκες των πελατών της. Παρακολουθεί τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον, τις τάσεις στην αγορά και τις απαιτήσεις των πελατών της, ενώ διαθέτει την εμπειρία και την τεχνογνωσία για να προσφέρει ολοκληρωμένες και καινοτόμες λύσεις.

Με σύγχρονα προϊόντα και υπηρεσίες, προσφέρει εξειδικευμένες λύσεις για την ολοκληρωμένη εξυπηρέτηση των αγροτών, των αγροτικών επιχειρήσεων και των συλλογικών σχημάτων, ενώ με καινοτόμες δράσεις, όπως η Συμβολαιακή Τραπεζική, στηρίζει την αγροτική παραγωγή, τη μεταποίηση, την εμπορία και τις εξαγωγές. Βασικές προτεραιότητες της Τράπεζας Πειραιώς είναι η άριστη εξυπηρέτηση των πελατών της, η πλήρης κάλυψη των αναγκών τους με καινοτόμα και ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία και η προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης.

©2022 Τράπεζα Πειραιώς
All Rights Reserved